

vaanere. Naar dette skeer, saa vil den Forvaltning, som det ærede Medlem anseer for den bedste for saadanne Byer, af sig selv kunne komme tilstede, idet de da kunne gaae over til at blive Landsbyer; de ville saa blive lagte under Amtsrådets Tilsyn, og Formanden i dem vil blive valgt af Raadet, som da vil komme til at hedde Sogneraad o. s. v. Et saadant Forslag vil det maaskee erindres, at en Mand, som har skrevet et fortrinligt og udførligt Udkast til en Communalanordning, nemlig nuværende Stiftamtmand Rosenørn, havde optaget i det særdeles omhyggeligt udarbejdede kommunale Lovforslag, som han indbragte i Rigsdagen i 1850. Der fandtes deri omfattende Bestemmelser baade om at nedlægge Kjøbstæder og om at tillade Dannelsen af nye Kjøbstæder. Jeg vil som sagt indrømme, at der er ganske smaa Byer her i Landet, som det maaskee i alle Henseender kunde tjene bedst, at de ophørte at være Kjøbstæder og gik over til at blive Landsbyer, og jeg skal, hvis denne Tante finder Understøttelse, gjerne være med til at stille Forslag derom. Men selv om man nu vilde beslutte sig til den Ordning, at Byerne selv skulde vælge deres Borgmestre, saa vilde jeg dog for mit Vedkommende visse ikke kunne gaae ind paa, at Borgmestrene skulde vælges af Byraadene. Jeg vilde ansee dette for at være særdeles uheldigt. Dersom Byerne skulde vælge deres Borgmestre, troer jeg, at de bør vælges ved almindelig og hemmelig Stemmegivning af samtlige Indvaanere. Af de forskjellige Regjeringsformer, som jeg kender, maa jeg nemlig tilstaae, at næsten ingen er mig saa utaalelig som den oligarchiske; dette Cliquevæsen, denne Familieregjering, hvortil der er en saa stærk Tendens i Kjøbstæderne, vilde jeg ansee for at være det Alleruheldigste, som man kunde tilveiebringe. De ærede Herrer, som kende Kjøbstæderne ogse, ville vide, hvorledes der ofte i de smaa Kjøbstæder er to eller tre gamle Familier, som have forgrenet sig saaledes ud i Byens Befolkning, at man, hvor man rører sig, støder paa Fættene og Cousiner af dem. Jeg vilde ansee det for meget uheldigt, om Byraadene i saadanne Smaabyer, der ofte tillige ere Familieraad, skulde med en af det selv valgt Borgmester overtage Byens

Ethrelse, idet jeg antager, at Byens mange berettigede Interesser derved vilde lide et uretfærdigt Skaar. Jeg troer, at den, der skal staae i Spidsen for Forvaltningen, maa, naar han skal føle sig virkelig stærk og virkelig fri, have den Bevidsthed, at han er Organet for Samfundets Billie, at han har sin Rod i Samfundet, og at han ikke behøver at beile til en enkelt tilfældig Majoritets Gunst; han bør være uafhængig af Majoriteten i Byraadet, men skal søge at fremme det hele Samfunds Tarv retfærdigt til alle Sider. — Endnu skal jeg, forsaavidt det ærede Mindretals Forslag tillige indeholder den Bestemmelse, at den valgte Borgmester skal være Formand for samtlige de staaende Udvalg, som maatte blive nedsatte, bemærke, at dette jo er Noget, der slet ikke fyldestgør de samme Formaal, som Udvalgets øvrige Medlemmer have havt for Die ved at foreslaae, at den kongevalgte Borgmester skal være Formand i samtlige staaende og andre Udvalg. Grunden til, at Udvalgets Fleertal har stillet et Forslag derom til Udvalgets § 12, er jo den, at det, naar man i det Hele finder det nødvendigt, at Staten fører et Tilsyn med den kommunale Forvaltning og navnlig med de særlige Anliggender, hvis retfærdige og dygtige Varetagelse i høi Grad interessere Staten, saasom Skolevæsen, Fattigvæsen, Havnevæsen o. s. v., saa ogsaa er nødvendigt, at Statens Tilsynsmand har Sæde i de staaende Udvalg, til hvilke den umiddelbare Forvaltning af disse Anliggender er henlagt. Naar man derimod, saaledes som det ærede Medlem foreslaaer, blot indrømmer denne Tilsynsmand Ret til at overvære det samlede Byraads Forhandlinger, men ikke giver ham Midler til at føre Tilsyn med, hvad der foregaaer i de staaende Udvalg, som kunne have de allervigtigste af Byens Anliggender at varetage, saa er der et Hul eller en Mangel tilstede, som i alt Fald maa nærmere udfyldes. Efter, hvad jeg saaledes har anført, skal jeg meget anbefale, at det ærede Mindretals Forslag med Hensyn til Borgmesterens Stilling forkastes.

Med Hensyn til det af det samme Mindretal under Nr. 13 b. stillede Underændringsforslag skal jeg bemærke, at det vel ikke i Realiteten er forskjelligt fra, hvad Fleertallet har